

मौखिक एन्टिपार्किन्सोनियन औषधि

पार्किन्सन रोग

पार्किन्सन रोग स्नायु प्रणालीको प्रगतिशील डिसअर्डर हो जसले शारीरिक क्रियाकलापलाई असर गर्छ। युवा वयस्कहरूले पार्किन्सन रोगको विरलै अनुभव गर्दछन्। यो सामान्यतया मध्य वा ढिलो जीवनमा सुरु हुन्छ, र जोखिम उमेरसँगै बढ्छ। सामान्यतया सठ्ठी वा सो भन्दा बढि उमेरमा यस रोगको विकास गर्छन्। पुरुषहरूमा महिलाहरू भन्दा भन्दा डेढ गुणा बढी पार्किन्सन रोग हुने सम्भावना बढी हुन्छन्।

पार्किन्सन रोगका लक्षणहरू फरक फरक हुन सक्छ। यद्यपि, लक्षणहरू प्रायः तपाईंको शरीरको एक तर्फबाट सुरु हुन्छ र सामान्यतया शारीरिक क्रियाकलापसँग सम्बन्धित हुन्छ। शारीरिक क्रियाकलाप सम्बन्धी पार्किन्सन रोगका लक्षणहरूमा कम्पन (शरीरको विशेष भागहरूको अनैच्छिक हल्लाइन्छ, सामान्य रूपमा एउटा अंगबाट सुरु हुन्छ) जुन आराम गर्दा बढ्ने हुन्छ, कठोरता (हातखुट्टाका मांसपेशीमा कठोरता जसले गतिविधिलाई सीमित गर्दछ) र ब्राडीकिनेसिया (शारीरिक क्रियाकलाप धेरै ढिलो हुन्छ)। कपाई सम्बन्धित अन्य लक्षणहरूमा उदासीनता, दिनमा निद्रा, निम्नमा कठिनाई र बोली समस्याहरू शामिल छन्।

पार्किन्सन रोग बिस्तारै ब्रेक डाउन वा मस्तिष्कमा केही स्नायु कोशाहरूको मृत्युको कारण हुन्छ। यसले दिमागमा डोपामाइन नामक रासायनिक मात्रा घटाउँछ। जब डोपामाइनको स्तर कम हुन्छ, यसले दिमागको असामान्य गतिविधि गर्दछ, जसले पार्किन्सन रोगका बिभिन्न लक्षणहरू निम्त्याउँछ।

उपचार

यद्यपि पार्किन्सन रोगको उपचार गर्न सकिदैन, लक्षणहरू कम गर्न र जीवनको गुणस्तर कायम राख्न उपचार उपलब्ध छन्। यसमा सहयोगी उपचारहरू जस्तै फिजियोथेरापी, व्यावसायिक उपचार र मनोवैज्ञानिक परामर्श समावेश छन् जुन तपाईंलाई दैनिक जीवनसँग सामना गर्न मद्दत गर्दछ, वा औषधिहरूले तपाईंको लक्षणहरूलाई नियन्त्रण गर्नसक्छन्। शल्य प्रक्रियाहरू जस्तै गहिरो मस्तिष्क उत्तेजना डाक्टरहरूको निर्देशन अन्तर्गत प्रयोग गर्न सकिन्छ।

एन्टिपार्किन्सोनियन औषधिहरू पार्किन्सन रोगको लक्षणहरूको उपचार गर्न प्रयोग गरिने औषधि हुन्। हाड काँडमा दर्ता भएका एन्टिपार्किन्सेनिसियन औषधी बहुमत मौखिक खुराक फारममा उपलब्ध छन्। ट्याब्लेटहरू, क्याप्सुलहरू; जबकि ती केहि ईन्जेक्शन योग्य फारम र ट्रान्सडर्मल प्याचमा उपलब्ध छन्।

मौखिक एन्टिपार्किन्सोनियन औषधि

एन्टिपार्किन्सोनियन औषधी डोपामिनर्जिक र कोलिनेर्जिक गतिविधि बीचको सामान्य सन्तुलन

पुनर्स्थापित गर्नको लागि डोपामिनर्जिक्स वा एन्टिमुस्कारीनिक्सको प्रयोगमा धेरै हदसम्म हुन्छ। लक्षणहरूको अधिकतम नियन्त्रण प्राप्त गर्न बिभिन्न कार्यहरूका साथ औषधी आवश्यक हुन सक्छ। औषधीहरूमा समावेश:

1. लेभोडोपा: यो औषधि पार्किन्सन रोगको लक्षण नियन्त्रण गर्न सबैभन्दा प्रभावकारी औषधि हो। यो तपाईंको मस्तिष्कको स्नायु कोषहरू द्वारा अवशोषित हुन्छ र डोपामाइनमा परिवर्तन हुन्छ। लेवोडोपा प्रायः बेरसेरासाइड वा कार्बिडोपा जस्ता परिधीय डोपा-डेकारबोक्सीलेज इनहिबिटरसँग मिल्दछ। डोपा-डिकार्बोक्सीलेज अवरोधकर्ताहरूले पेटमा लेभोडोपा खण्डन रोक्छ, जसले लेभोडोपाको कम खुराकको साथ डोपामाइनको प्रभावी शोषण मस्तिष्कमा प्राप्त गर्न सहयोग गर्छ, र साथै मतली र बान्ता जस्ता साइड इफेक्टहरूलाई कम गर्दछ।
2. डोपामाइन एगोनिस्टहरू: यी दिमागमा डोपामाइनको विकल्पको रूपमा काम गर्दछन् र डोपामाइन रिसेप्टर्समा प्रत्यक्ष कार्य गर्दछन्। यी पार्किन्सन रोगको लक्षण सुधार गर्न लेभोडोपा जत्तिकै प्रभावकारी हुँदैनन्। तर, यी लेभोडोपाले भन्दा कम मांसपेशी समस्या निम्त्याउने सम्भावना हुन्छ र पार्किन्सनको प्रारम्भिक रोगको उपचार गर्न प्रयोग गरिन्छ। उदाहरणमा प्रमीपेक्सोल, रोपिनरोल, ब्रोमोक्रिप्टिन र क्याबरगोलिन समावेश छ।
3. मोनोआमाइन अक्सिडेज-बी (एमएओ-बी) अवरोधकर्ताहरू: यसले दिमागमा मोनोआमाइन अक्सिडेज-बी भनिने एन्जाइमको प्रभावहरू रोक्दछन् जसले डोपामाइन मेटाबोलिजेस गरी तिनीहरूलाई तुक्राउँदछ। लेभोडोपाको वैकल्पिक रूपमा पहिले पार्किन्सन रोगको उपचारको लागि प्रयोग गरिन्छ। उदाहरणहरूमा सेलेसिलिन र रासाजिन
4. Catechol O-methyltransferase (COMT) इनहिबिटरहरू: यसले क्याटेचोल-ओ-मेथाइलट्रान्सफेरेज (COMT) भनिने एन्जाइमलाई रोक्दै लेभोडोपाको परिधीय ब्रेकडाउन रोक्छन्। परिधीय COMT अवरोधकर्ता थप्राले मस्तिष्कमा लेभोडोपा को अवधि र प्रभाव बढाउन सक्छ, र लेभोडोपा को कम र यसको कम लगातार खुराक अनुमति दिन्छ। यी सामान्यतया पार्किन्सन रोगको पछिल्ला चरणहरूमा मानिसहरूका लागि सिफारिस गरिन्छ। उदाहरणमा एन्ट्याकापोन समावेश छ।
5. एन्टिमुस्क्लिनिक्स: लेभोडोपाको तुलनामा योसँग कमजोर एन्टिपायरकिन्सोनियन प्रभाव हुन्छ। यस्तो कंप र कठोरता कम गर्छ तर bradykinesia मा कम प्रभावी हुन्छ। एन्टिमुस्कारीनिक साइड इफेक्टहरू, विशेष गरी संज्ञात्मक कमजोरी, प्रायः देखा पर्दछ र तिनीहरूको प्रयोग सीमित गर्न सक्दछ। उदाहरणहरू ओर्फेनाड्रिन र बेन्ट्रोपाइन समावेश छन्।
6. एमान्टाडाइन: यो एन्टिमास्कारीनिक गतिविधिको साथ कमजोर डोपामाइन एगोनिस्ट हो। यो लेभोडोपाको तुलनामा हल्का एन्टिपरकिन्सोनियन प्रभावहरू राख्दछ। हल्का, प्रारम्भिक चरणको पार्किन्सन रोगको लक्षणहरूको छोटो अवधिमा राहत प्रदान गर्न यसको एक्लो प्रयोग गर्न सकिन्छ, र लेभोडोपाद्वारा प्रेरित अनैच्छिक चाललाई नियन्त्रण गर्न रोगको पछिल्लो चरणमा लेभोडोपा थेरापी पनि दिन सकिन्छ।

सामान्य साइड इफेक्ट र सावधानी

एन्टिपार्किनसोनिनयन औषधि	सामान्य साइड इफेक्टहरू	सावधानी
1. लेभोडोपा	• मतली • बान्ता • लाइटहेडनेस • तन्द्रा • अनैच्छिक कम्पन • लामो अवधिको प्रयोगमा "अन-अफ" प्रभाव, [अचानक गतिशीलतामा सक्षम हुने (अन) र अचानक फेरि चलाउन नसक्ने (बन्द) स्विच]	• गम्भीर पल्मोनरी वा हृदय रोग, मानसिक रोग (बिरामी भएमा रोक्नुहोस् र गम्भीर भएमा जोगिनुहोस्), अन्तःस्रावी विकारहरू र आक्षेप वा पेटिक अल्सरको इतिहास भएका बिरामीहरूमा सावधानीका साथ प्रयोग गर्नुहोस्। • एडगल-क्लोजर ग्लूकोमाको लागि अतिसंवेदनशील बिरामीहरूमा सावधानीका साथ प्रयोग गर्नुहोस्, र हेपाटिक वा रेनल क्षतिमा। • अचानक वापसी जोगिनुहोस् • सम्भावित शामक प्रभावप्रति बिरामी सतर्क हुनुपर्दछ र यदि प्रभावित छ भने ड्राइभ वा मेसिनरी संचालन नगर्नुहोस्
2. डोपामाइन एगोनिस्टहरू	• मतली • बान्ता • थकान • चक्कर • सूजन • बाध्यकारी बानीहरू जस्तै हाइपरसेक्सुलिटी, जुवा र खानाहरू	• वर्जित: ब्रोमोक्राइटिन अनियन्त्रित उच्च रक्तचाप, गर्भवस्थाको उच्च रक्तचाप बिरामी, कोरोनरी धमनी रोग को इतिहास वा अन्य गंभीर हृदय स्थिति, वा गम्भीर मनोवैज्ञानिक विकारको इतिहास भएका बिरामीहरू को लागी वर्जित छ। • वयस्कहरूमा जो भ्रम वा भ्रममा बढी संवेदनशील हुन्छ, सावधानीका साथ प्रयोग गर्नुहोस् • एर्गोट-डेरिभेटिभ डोपामाइन-रिसेप्टर एगोनिस्टहरू जस्तै ब्रोमोक्राइटिन र क्याबर्गोलिनको साथ उपचार सुरु गर्नु अघि इकोकार्डियोग्राफीको साथ कार्डियक भल्भुलोपैथीको निरीक्षण आवश्यक • बिरामीहरूलाई अचानक निद्रा सुरु हुने जोखिमको बारेमा चेतावनी दिनुपर्दछ र प्रभावित भएमा, ड्राइभ वा मेसिनरी संचालन नगर्नुहोस् • हाइपोटेन्सी प्रतिक्रिया केही बिरामीहरूमा देखा पर्न सक्छ र यदि प्रभावित छ भने, ड्राइभ वा मेसिनरी संचालन नगर्नुहोस्
3. MAO-B अवरोधकर्ताहरू MAO-B inhibitors	• मतली • टाउको दुखाई • पेट दुख्ने • सुख्खा मुख • पेट आन्द्रा संबंधी गडबडी	• अचानक वापसीबाट जोगिनुहोस् • लेभोडोपाको साथ प्रयोग गर्दा मतिभ्रम र मांसपेशी समस्याहरूको बढेको जोखिम • केहि प्रकारको एन्टीडिप्रेससको साथ लिनु हुँदैन, किनकि औषधीहरूले अन्तरक्रिया गरी खतरनाक तहमा रक्तचाप बढाउन सक्छन्।
4. COMT अवरोधकर्ताहरू	• मतली	• अचानक वापसीबाट जोगिनुहोस्

COMT inhibitors	• बान्ता • पखाला • पेट दुख्ने • बढ्दो अनैच्छिक कम्पनको जोखिम	• समवर्ती लेभोडोपा खुराक कम गर्न आवश्यक पर्दछ • Phaeochromocytoma, न्यूरोलेप्टिक घातक सिंड्रोम वा rhabdomyolysis को इतिहास भएका बिरामीहरूमा प्रयोग गर्नु हुँदैन। • हेपेटिक कमजोरीका बिरामीहरूमा प्रयोग गर्नु हुँदैन
5. एन्टिमुस्करीनिक्स	• चक्कर • मतली र बान्ता • कब्ज • तीव्र / अनियमित मुटुको धड्कन • बारम्बार पिशाब र अवधारण • धमिलो दृष्टि • सुख्खा मुख • दाग	• बच्चाहरू र बुढेसकालमा सावधानीका साथ प्रयोग गर्नुहोस् • हृदय रोग, प्रोस्टेटिक हाइपरट्रोफी, उच्च रक्तचाप, मनोवैज्ञानिक विकार, पाइरेक्सिया, र जो कोण-बन्द ग्लुकोमाको लागि संवेदनशील बिरामीहरूमा सावधानीका साथ प्रयोग गर्नुहोस्। • हेपेटिक वा रेनल क्षतिमा सावधानीका साथ प्रयोग गर्नुहोस् • Myasthenia gravis र पेट आन्द्रा बाधाका बिरामीहरूलाई दिनु हुँदैन
6. अमन्तादिन Amantadine	• पेट आन्द्रा को गड्बडी • एनोरेक्सिया • सुख्खा महिना • धमकी • सुस्ती • चक्कर • छाला को बैजनी मोटलिंग • टाउकोको सूजन • मतिभ्रम	• वृद्धहरूलाई अचानक फिर्तीबाट बच्ने, सावधानीपूर्वक प्रयोग गर्नुहोस् • कन्जेस्टिभ मुटुको रोग, कन्फ्युज वा भ्रमक मनोस्थिती र हेपेटिक अशक्तता भएका बिरामीहरूमा सावधानीका साथ प्रयोग गर्नुहोस् • गर्भवती वा स्तनपान गराउने महिलामा प्रयोग हुँदैन • बिरामी सम्भावित शामक प्रभावप्रति सतर्क हुनुपर्दछ र यदि प्रभावित छ भने ड्राइभ वा मेसिनरी संचालन नगर्नुहोस्

मौखिक एन्टीपार्किन्सोनियन औषधी लिनको लागि सामान्य सल्लाह

- औषधीले प्रायः बिरामीहरूको जीवनस्तर र दैनिक जीवनका गतिविधिहरूमा सुधार ल्याउँछ, यद्यपि उनीहरूले पार्किन्सन रोगको उपचार गर्न सक्दैनन् र रोगको वृद्धि रोक्न सक्दैनन्।
- एन्टिपार्किन्सोनियन औषधीको दीर्घकालीन प्रयोग सामान्यतया आवश्यक हुन्छ र मेडिकल सुपरिवेक्षण बिना औषधीको अचानक फिर्तीबाट रोक्नु पर्छ।
- राम्रो आत्म-देखभालले बिरामीहरूलाई ठूलो फाइदा लिन सक्छ। आत्म-देखभालमा तपाईंले राम्रो शारीरिक र मानसिक स्वास्थ्य कायम राख्नु, बिरामी वा दुर्घटना रोक्न, र पर्याप्त विश्रामको साथ नियमित व्यायाम र सन्तुलित आहारले दीर्घकालीन अवस्थाहरूलाई प्रभावी गर्दछ।
- लिडरहनुभएको एन्टिपार्किन्सोनियन औषधीको साथ परिचित हुनुहोस्। उनीहरूको सम्भावित साइड इफेक्टका बारे सावधान रहनुहोस्।

तपाईंको डाक्टर संग कुराकानी

- पार्किन्सन रोगका बिरामीहरूलाई निद्राको समस्या हुन सक्छ। यदि तपाईं दिउँसो थकित हुनुहुन्छ वा राती हिंडन गाह्रो भइरहेको छ भने आफ्नो डाक्टरलाई सूचित गर्नुहोस्।
- एन्टीपार्किन्सोनियन औषधी अन्य औषधिहरु का साथ अन्तरक्रिया गर्न सक्छन्। तपाईंले लिनुहुने औषधिहरूको बारेमा डाक्टरलाई सूचित गर्नुहोस्, ओभर द काउन्टर औषधी सहित, ताकि तपाईंको डाक्टरले एन्टिपार्किन्सोनियन औषधी लिनको लागि सुरक्षित छ कि छैन भनेर मूल्याङ्कन गर्न सकोस्।
- तपाईंको चिकित्सकलाई तपाईंको मेडिकल इतिहास बताउनुहोस्, किनकि केहि रोगीहरूले विशेष सावधानीका उपायहरू अपनाउनु पर्छ।
- उत्तम उपचार विकल्पको लागि तपाईंको डाक्टरसँग कुराकानी गर्नुहोस्। तपाईंको डाक्टरले तपाईंको अवस्था र औषधिको लागि तपाईंको प्रतिक्रिया विचार गरेपछि तपाईंको लागि सबैभन्दा उचित औषधीहरू लेख्दछ।
- यदि तपाईं गर्भवती हुनुहुन्छ वा स्तनपान गराउँदै हुनुहुन्छ भने तपाईंको डाक्टरलाई सूचित गर्नुहोस् किनकि केही मौखिक एन्टिपार्किन्सोनियन औषधी गर्भवती वा स्तनपान गराउने महिलाले लिनु हुँदैन।
- यदि तपाईंको कुनै लक्षण वा साइड इफेक्ट एन्टिपार्किन्सोनियन औषधीसँग सम्बन्धित भएको छ भने तुरुन्त चिकित्सा सल्लाह लिनुहोस्। तपाईंको डाक्टरले तपाईंको प्रकारको औषधि समीक्षा गर्न सक्छ।
- यदि तपाईंको लक्षणहरु बिग्रेको छ वा तपाईंले लिनु भएको औषधीको बारेमा कुनै चिन्ता छ भने चिकित्सा सल्लाह लिनुहोस्।

मौखिक एन्टीपार्किन्सोनियन औषधीको भंडारण

मौखिक एन्टिपार्किन्सोनियन औषधीलाई चिसो र सुख्खा ठाउँमा राख्नुपर्दछ। लेबलमा निर्दिष्ट नभएसम्म, औषधि फ्रिजहरूमा भण्डार गर्नु हुँदैन। यसका अतिरिक्त, औषधिहरूजस्तै दुर्घटनाबाट बच्न बच्चाहरूको पहुँच पर उचित ठाउँमा राख्नुपर्दछ।

स्वीकृति: औषधि कार्यालयले व्यावसायिक लेख तथा गुणवत्ता आश्वासन (PD&QA) र बुजुर्ग स्वास्थ्य सेवालाई लेख लेखको लागि महत्वपूर्ण योगदान पुर्याएकोमा धन्यवाद दिन चाहन्छ।

औषधि कार्यालय
स्वास्थ्य विभाग
2021 जनवरी